24 ԻՒՆՃԻՒ ԱԿՆԷ Ն. 4522 1907 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 22/4 ՇԲԹ. ՃՈՒՄԱ. ԻՐԹԷՍԻ 30 ՋԻԼԳԱՏԷ 1325)(22 ՔԵԱՆՈՒՆԻ ԷՎՎԷԼ 1323

ՄԷՋՄՈՒԱԻ ԱԽԹԱՐ

30 ԿՈՊԵԿ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65, Grand'rue de Péra, Taxim, 65

ԱՊՕՆԷ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ

		Մէճիտիի 6 այլոլը	
Իսթանպոլ իչին	Ղրուշ	60	35
Թաշրա իչին	»	85	45
Մէմալիքի էճնէպիյէ իչին	Ֆրանկ	20	10

ՊԱՐՇԻՆՊԻՒ Վէ ՃՈՒՄԱ. ԻՐԹԷՍԻ
ԿԻՒՆԼԷՐԻ ՆԷՇՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ
Իլանաթ իչին այրընա բազարլըգ :

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلی تقسیم جاده‌سی نومرو ٦٥

ՀԱՒԱՏՔԻ ԺԱՄԵՐ

Քաղցրահնչիւն զանգակներ, զուարթաբոյր զանգակներ կը խօսուրտան հեռուն՝ մշուշին մէջ։ Կարծես թռչուններու բոյլ մը իջեւանած է տանիքներու վրայ։ Պատուհանները լուսաւորուած կը թուին։ Հաւատացեալները ամբոխներով եկեղեցիները կը պաշարեն։

Եւ ուրիշ Ծնունդները կը յիշեմ ես։

* * *

Լիւկանօի շրջակայքը կայ համեստ գիւղ մը, որ շաղանակի ծառերու և այգիներու միջեւ՝ լերան կողին կը կրթնի, և՝ ճերմակ ու վարդագոյն՝ լիճին վրայ կը նայի՝ ինչպէս հայելի մը մէջ։ Լայնածաւալ ամպեր՝ լեռներու կատարներուն և լիճին ջուրերուն վրայ կը փռուին կը տարածուին։ Գիւղին բոլոր ճամբաներէն գիւղացիները կէս գիշերուան պատարագին կը դիմեն բարեպաշտօրէն։

Կանչին խորը, մանկամարդ գեղջկուհի մը վճիտ ջուրի նման աչուքներով, հագուստափաձեւ դէմքով, վիզը՝ Պէնարտինօ Լուինիի նկարած մատոնաներուն պէս նրբագծուած, խոտերով ու մամուռներով լեցուն մսուրի մը մէջ կ'օրօրէ նորածին մանուկ մը, որ կը ննջէ՝ հրեշտակներուն ժպտելով կարծես։ Մանկամարդուհին ետին՝ պուռացող գոյներով գծաւորումներ ունեցող լիսօժակովը զգեստաւորուած, ճերմկող մօրուքով, խորշոմած դէմքով՝ գիւղին արհեստաւորներէն մէկը՝ իր բանելէ մաշած՝ խորտուփորտ ձեռքերը կը կրթնցնէ հացիէ ցուպի մը։ Աւագ խորանին աջը ու ձախը կապուած կը կենան՝ առաջինը աւշտի մը առջին ուր պարկ մը վարսակ նետուած է, իսկ երկրորդը՝ զոր խոտի խուրձի մը քովը, եզ մը և էշ մը ուրուն կունակը ճերմակ խաչ մը կայ գծուած։

Երիկմարդիկը և կիները իրենց լապտերները զետեղելով սալաքարերուն վրայ՝ կը ծնրադրեն, կ'աղօթեն պարգեւառուի դիրքով, կ'երգեն պատարագիչին ու դպիրներուն հետ, ինքզինքնին ենթադրելով՝ ինչպէս երբեմնի հովիւները՝ Ամենակոյս Մարիամ Աստուածածնի, Նազարէթի ատաղձագործին և Յիսուսի Քրիստոսի ներկայութեան առջեւ։ Մինչ սարկաւագ մը Ծննդոց Գիրքը կը կարդայ, եզը վեր կ'առնէ գլուխը, կը սկսի կամաց մը պոռչել և էշը տխրօրէն կը ցցէ իր մազոտ ականջները և կը սկսի զռնչել։ Մանուկը կ'արթննայ ընդոստ, կը ճչայ սարսափահար և թեւերը կ'երերցնէ օդին մէջ։ Մայրիկը զայն գիրկը կ'առնէ, կը տաքցնէ, կը հանդարտէ և կաթ կուտայ անոր։ Բարեպաշտներուն մէջէն ո՛չ ոք կ'ընդհատէ իր աղօթքը, ոչ ոք անհանգիստ կ'ըլլայ, ո՛չ ոք կը ժպտի։

Օրհնութիւնը տրուելէն վերջ, քահանան՝ մոմակալներով շրջապատուած և եւթին ձգած բարեպաշտներու հետը դուրս կ'ելլէ եկեղեցիէն, մոմերու լուսաշաւիղին մէջէն կը յաւաջանայ մինչեւ պաշգամին եզերքը, ուր նոճիներու սեւ սիւները կը կենան։ Արեւմուտքի կողմը կը դառնայ, մութին անդունդին վրայ կը խոնարհի և բոլոր ձայնովը կը գոռայնէ. Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus bonæ voluntatis, և փողերու ֆանֆառներ և եղջերափողերու պոռոչիւններ կ'ողջունեն աւետարանական ալէլուիան, որ մութերու խորհրդաւորութեան մէջ կ'երկարի իր արձագանգներով։

* * *

Հովերու յորձանքներով մտրակուած անձրեւը լոկ թեթեւ շոգի մըն է որ ա՛լ կը թռչի, կը ծիածանի, և ձիթենիներու արծաթահիւս պզտիկ տերեւները կ'ոսկեզօծէ։ Երկինքին վարի կողմը կը պատռի և կ'երփներանգի։ Զայն կէտկիտող կապոյտ շեղջերը կը լայնանան, կը ծաւալին, լուսագեղ։ Արեւը կը փայլի։ Դաշտերը սահմանազծող ցած գորշագոյն պատերը, որոնք կը կտրատեն այն քարոտ ու ամուլ գետինը՝ իրենց մէջէն զանազան անակնկալ ծակերէ դուրս կուտան հինուսմին ծառերու կոճղեր որոց վրայի շրէշը կը փայլի։

Հորիզոնին վրայ, փերուզակէ ու մեղեսիկէ մարած գոյներով կլոր գմբէթներու նման յարկաբարդուած կը կենան Բեթղեհէմի մօտակայ բլուրները, Մոապի երկրին հեռաւոր լեռները, ինչպէս նաեւ եկեղեցիները, պատշգամաւոր տուները ու վանքերը, հազարամեայ պատկառաւորուն քաղաքին, ուր, մարդահամարի իրիկուն մը, յոգնութենէ ընկճած դեռատի կին մը, զոր քայլ առ քայլ կը բռնէր, կը խրախուսէր, կը քաջալերէր Կալիլեցի բանւոր մը՝ գրեթէ հայրական մէկ շեշտով, ի զուր զարկաւ դո՛ւռ դո՛ւռ, ուժաբեկ ինկաւ՝ առանց ոեւէ փոխարինութեան բոլոր թափառականներուն ու անօթիներուն առջեւ բացուած լքուած տխրոտի խշտիքին վրայ, աշխարհ բերաւ զԱյն որ Աստուծոյ Խօսքը պիտի սերմանէր և խաչը պիտի գամուէր ողջ ողջ։

Կրօնաւորներ կ'առաջնորդեն մեզ ամենասուրբ Էլէն կայսրուհիին կողմէ կառուցուած մայր-եկեղեցին, որ իբր գաւթի կը ծառայէ երեք ծէսերու մատուռներուն, իրենց թանձր բրդէ սրակնգուղներուն ետեւէն կը տանին մեզ ոսկիով բանուած կամարներու ներքեւ՝ դէպ ի սանդուխ մը, որուն աստիճանները մաշած ու փորուած են բազմաթիւ ուխտագնացութիւններէ։

Մեր սիրտը կը զարնէ ուժգին։ Աղօթքի անմոռաց նախադասութիւններ դէպ ի մեր շրթունքները կ'ելլեն սրտահոս ու հոգեբուղխ։

Ահա՛ այն սրբանուէր ախոռը ուր ծնաւ Ամենափրկիչը, ուր ծնրադրեցին կարգաւ հովիւները ու մոգերը։ Աղօթատեղիի ջահեր՝ իրենց խորհրդաւոր ու դողդոջուն լոյսերը կը սփռեն հոն։ Հնամեայ կերպասներ զոյս կը մշանջենաւորեն աստուածային խորհուրդներ, տեղ տեղ կը ծածկեն շրջակայքը։

Աստուածային մանուկին ներքեւ տեղը նշանադրոշմող լուսաւորին շուրջը՝ շուշանային գոյներով, ջերմեռանդութեան ու անմեղութեան դէմքերով, թաւշեայ ու խորին աչուքներով շատ մը կիներ կը ծնրադրեն, գետինները կ'իյնան՝ երեսին ծածկած ճերմակ երկար քօղերով, և պաղատագին լիթանիաներ, պաշտումի ու երկրպագութեան, յոյսի, նուէրի ու շնորհի աղօթներ կը մրմնջեն, կը հծծեն հոն, իրենց վերացած երկնալայտ լեռանները կը փակցնեն ժայռին, վանդակորմին, մսուրին։

Եւ մեր տղայութեան ամբողջ հաւատքը կը վերազարթնու անդսպօրէն, և մեր հոգիները կը միանան այդ սնարատ հոգիներուն, որոնք թերեւս արքայութիւնը կը տեսնեն...

—=—

Ծնո՛ւնդ, Ծնո՛ւնդ։

«Ովսաննա փառք ի փարձունս...»

Քաղաքներու և գիւղերու բոլոր արձագանգները պիտի պատասխանեն այս Ծնունդի աղօթքին։ Այո՛, որովհետեւ Ամենափրկիչ Մանուկին ծննդեան մեծ օրն է այսօր, Անոր որուն կը պարտինք՝ մեր աշխարհիկ տանջանքներուն վարձատրութեան սպագայ յոյսը։— Վա՛յ անոր որ չի հասկնար մեծ, ահագին բարիքը զոր Անիկա յանկարծ տուաւ մեզի։ Իր ծննդեան շնորհիւ արքայութեան դռները բացուեցան մեր առջեւ և անկէ ի վեր ամէն մարդ կրնայ վայելել յաւիտենական հանգիստին երջանկութիւնը՝ սիրոյ ու փառաց մէջ թաթխուած։ Կը ցաւիմ այն դժբաղդներուն վրայ, որոնք կ'ուզեն սնպատճառ մատովին դպչիլ՝ հաւատալու համար։ Պիտի պատասխանեմ անոնց՝ ճիշտ ինչպէս որ Մեր Տէրը խօսեցաւ Թովմասի.— «Երանի անոնց որոնք հաւատացին առանց տեսնելու։»

Տիրոջ երածին մեծութիւնը է՛ն շատ կրնայ հասկնալ անիկայ որ, է՛ն շատ ցաւ քաշած է երկրին վրայ։ Մարդկային ա՛յնքան բնական յուսահատութեան մը միջոցին, բացուած գերեզմանի մը առջեւ որ ձեր սիրտէն, ձեր երջանկութենէն, ձեր կեանքէն կտոր մը կը տանի, հանդերձեալ կեանքի, Աստուծոյ հաւատքը մեծագոյն պալասէնը կ'ըլլայ մեր վիշտերուն և մեծագոյն մխիթարանքը կը ներշնչէ մեզի՝ վերադարձնելով մեզ բոլոր դարերէն ի վեր, բոլոր սերնդներու կողմէ քալուած ճամբաներուն, որոնց կէտ նպատակին ճանապարհն է։ Հոգ ենք միայն։ Անցորդ մըն ենք պարզապէս։ Կը ծնինք՝ մեռնելո՛ւ համար, կամ աւելի ճիշդը ապրելու համար հանդերձեալ կեանքի մէջ։

Ամենքնիս ալ կը մեղանչենք, մեր մէջը սուրբ չկայ, բայց զգա՛նք մեր յանցանքներուն մեծութիւնը և ջանանք մէյ մըն ալ չընել։ Մեղանչողին խոնարհութիւնն է որ զայն կը բարձրացնէ։ Զարամիտին հպարտութիւնը զայն արժանի կ'ընէ դժոխոց հուրերուն։

Ո՛վ Ծնունդի Մսուրը, լուսաւորէ մեզ։

Խաչեցեա՛լ Յիսուս, վառէ մեզ քու հաւատքովդ որպէս զի ամէնքիս մէջ կաբենանք երգել.

— Ովսաննա՝ փառք ի բարձունս...

ԻԽԹԱՐ

Ապօնէման վատէլէրի եէթիշմիշ օլտուղընը խուսուսի մէքթուպլար իլէ թարաֆլարընա իչար էյլէտիկիմիզ միւհիթէրէմ ապօնէլէրիմիզին, պիր ան էվվէլ իճապ իսէն ճէվապա միւսաբաթլարընը իխթար վէ ըէճա իսթերիզ։

ՍՈՒՐԲՆ ՅՈՎՀԱՆ ՈՍԿԵԲԵՐԱՆ

(Շարունակութիւն)

Միթէ կրնա՞յ ոք իւր նամակներուն միոյն մէջ իւր սիրելի մօր Անթուսայի վրայ պատմածը՝ առանց սիրտն յուզուելու լսել, այսինքն թէ, ինչպէս, մեծամեծներու վրէժխնդրութեան բորբոքած ամենէն սարսափելի ժամանակն, յունական մեծասրտութեամբ և քրիստոնէական համբաձակութեամբ զինքը կուռոյ մէջ զօրացոյց, իբրեւ այլ ոմն մայր Մակաբայեցւոց իրեն զրուցելով. «Որդեա՛կ իմ Յովհաննէս, դուն եպիսկոպոս ես. ուրեմն Յովհաննէսը եպիսկոպոսին զոհ է». Պոնտոսի այն անհուն միայնութեան մէջ, ո՞վ գիտէ, քանի՞ցս իւր բարեպաշտ մօր սիրելի պատկերն իրեն մօտս ներկայացած է, և քանի՞ցս կրկնած է. «Այո՛, մայր իմ, քու որդիդ՝ իմ եպիսկոպոսական պարտուցս զոհեցի. հաւատքը պահեցի զհաւատսն պահեցի, և, քու օգնականութեամբդ, իմ ընթացքս կատարեցաւ, զընթացսն կատարեցի»։

407 թուականին Սեպտեմբերի 13 ի գիշերն էր. Ս. Արքեպիսկոպոսն, Ս. Բասիլիսկոս Մարտիրոսի գերեզմանին քով, կարծր անկողնոյ մը վրայ իւր պարտասեալ անդամները հանգչեցնելով՝ մինչ աչքերը ի քուն կը գոցէր, ահա այն փառաւոր Մարտիրոսն իրեն երեւնալով ըսաւ. «Ո՛վ Յովհաննէս, քաջալերուէ՛, վաղն ի միասին պիտի ըլլանք»։ Առաւօտուն Ոսկեբերան գերմարդկային ցնծութեամբ մը ճառագայթելով, սեաւ զգեստները հանեց, սպիտակ հանդերձներ զգեցաւ, և Յիսուսի Քրիստոսի Մարմինը և Արիւնը ի Խորհրդեան ընդունելով, Ս. Խաչին նշանովն զինքը կնքեց, և, ինչպէս սովոր էր. «Փառք Աստուծոյ յաղաքս ամենայնի» կրկնելով, իւր հասակին վաթսուներորդ տարին, Կոմանայի խեղճ հայ գիւղին մէջ, և հաւատացեալներէ և քահանայներէ շրջապատեալ, որոնք դառնապէս կուլային, իւր հոգին Աստուծոյ աւանդեց։

Այսպէս մեռաւ Ոսկեբերան, զոհ և միանդամայն յաղթող իւր ամէն թշնամեաց. «Ահաւասիկ ո՞րպէս մեռանի արդար»։ Այսպէս, տասն և երեք տարի ետքը, Բեթղեհէմի մէջ, և Հռոմայ Ազարիկոսի հարուածին տակ իյնալուն երրորդ տարին, մեռաւ Մեծ Վարպետն՝ Ս. Հերոնիմոս. այսպէս, քսան և եօթն տարի ետքը, Վանտալներու պաշարման ժամանակ, Հիպպոնա քաղաքին մէջ մեռաւ Մեծն Օգոստինոս. այսպէս, վեց հարիւր վաթսուն և վեց տարի ետքը, Սալէ՛ռնօ քաղաքին մէջ մեռաւ Գրիգոր Եօթներորդ՝ այն պատմական խօսքերով. «Սիրեցի զարդարութիւն, ատեցի զանօրէնութիւն, վասն այսորիկ մեռանիմ այլ երկիր»։ Այո՛, Յովհան Ոսկեբերան արդարութիւնը սիրեց, անօրէնութիւնը ատեց, և ասոր համար այլ երկիր մեռաւ։

Սիրելի՛ Եղբարք և Որդեակք, ահաւասիկ մեր Սուրբն, ահաւասիկ այն ախոյեանն, որոյ պատուական նշխարը այս սեղանոյս վրայ կը մեծարեմք։ Այո՛, այս այն ուսն է, որ Բիւզանդեան պատրիարքութեան ծանր բեռը տարաւ։ Այո՛ այն

Վարդապետն է որ, տասն և հինգ դարեր է ի վեր, Կաթողիկէ Ս. Եկեղեցւոյ մէջ, փառօք տակաւին երիտասարդ է։ Օ՜ն պատուեցէք ուրեմն Նորոյս Հռոմայ Հայրը, Վարդապետը։

Իւր ճարտարախօսութեան հրաշալիքն այնչափ են, որչափ են իրեն խօսած ճառերն և բանախօսութիւններն։ Կրնանք կրկնել անոր համար թէ, «այնչափ նշանաւոր, որչափ ճառս խօսեցաւ առ ժողովուրդն...» ինչպէս որ Սրբոյն Թովմայի Ագուինացւոյ համար ըսուած է։ Այս Ս. Թովման, օր մը երբ իրեն կրօնակից եղբայր Բէնինատոսն հիանալով Դաղղիոյ մայրաքաղաքին մեծագործութիւնները իրեն կը ցուցնէր, պատասխանեց թէ, ինքն բոլոր Բարիզի հարստութիւնը, եթէ իրենն ըլլար, ամենայն յօժարութեամբ կուտար, անոր գնովն Ոսկեբերանին միայն մէկ ճառը ստանալու համար։

Իւր վարուց սրբութիւնն բոլոր իրեն ժամանակակից Ուղղափառներէ մեզի վըկայուած է։ Ի մէջ այլոց, փառաբանեալ Սուրբն Նեղոս, Սինայի լերան միայնակեացն, որ երբեմն Բիւզանդիոնի կառավարիչն եղած էր, կը գրէ թէ, երբ Ոսկեբերան Աստուածային խորհուրդները կը պաշտէր, հրեշտակաց բաղմութիւն մը, Նուիրման ժամանակ, երկնքէն կ'իջնէր, նոյն սեղանը պատկառանօք կը շրջապատէր, և Քրիստոսի Մարմնոյ և Արեան ճաշակմանէն ետեւ անմիջապէս կ'անհետանար։ Իր տարագրուած ժամանակ, իր թաղման ժամանակ և իր գերեզմանին առջեւ պատահած մեծահուչակ հրաշքներն, ամենքն ալ Ոսկեբերանին արտաքոյ կարգի որքութիւնը կը հաստատեն, ամենքն ալ Աստուծոյ մի և սուրբ Եկեղեցւոյ դիւցազնական պաշտպանին ամենապայծառ յարգալից պաշտօնը կը մատուցանեն։

Իւր Հռոմայ Քահանայապետին հետ ունեցած միութիւնն յայտնապէս երեւցաւ, երբ հազիւ թէ Կոստանդնուպոլսոյ Մեթրոպոլիտական Աթոռը նստած էր, Եգիպտոսի եպիսկոպոսները և իւր նախկին ուսուցիչ Անտիոքայ Պատրիարք Փլաբիանոսը Հռոմէական Աթոռին միացնելու փութացաւ, նոյնը կը հաստատէ մեզ նաև եպիսկոպոսաց այն պատգամաւորութիւնն, զոր ի Հռոմ առաքեց՝ Քահանայապետին առջեւ իր անձը արդարացնելու համար նոյնը կը հաստատէ, և իրեն վերջին պաշտօնական բողոքն, զոր ինքն Քաղկեդոնական եպիսկոպոսաց սրբապիղծ անիրաւութեան դէմ Ինոսվկենտիոս Առաջին Քահանայապետին ոտքն հասոյց։ Իրեն արդարեւ եպիսկոպոսական և հայրական ժողովրդականութիւնն մեծապայծառ արտաքոյ կարգի կերպով բոլոր աշխարհի այնպէս իմն յայտնուեցաւ, որ դարուց պատմութեան մէջ մարդկային ազգին ո՛ր և իցէ բարերար անձի մը նկատմամբ երբեք նոյնը պատահած չէ, երբ այսինքն, իւր մահուանէն երեսուն և մի տարի ետքն, Թէոդոսի ժամանակ, իւր մարմինն Կամոնայէ ի Կոստանդնուպոլիս փոխադրեցաւ, որոյ նկարագրութիւնը, իտալացի ճարտարախօսաց Ոսկեբերանն՝ Սինիէրի, իւր ամենայն Սրբոց վրայ խօսած ներբողին մէջ այնպիսի պայծառ ոճով, կենդանի զոյներով, և հանգամանաց այնպիսի ճշդրտութեամբ մը ըրած է որ, տարեգրական պատմութեան արդարեւ ճշմարիտ գլուխ գործոց մը կը համարուի։

(Շարունակելի)

ՊԱՆԳ ԷՄԲԷՐԻԱԼ ՕԹՕՄԱՆԸՆ ՎԷ ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ ՊԱՆԳԻԱՍԸՆԸՆ Գալաթա, Իսթանպոլ վէ Պէյօղլու իտարէխանէլէրի՝ Դեկտեմբեր 25[7 Յունվարա միւսատրֆ սալը, վէ 1908 սէնէսի Յունվարընըն 1[14իւնճիւ քէշա սալը կիւնլէրի գաբալը գալաճագլար տրը։

ՄԵԾՀՈՒՐ ՖՐԱՆՍԷԶ ԳԱՐՏԻՆԱԼԱՐԸ

Ախիրէն Բօմատա Վաթիգանըն խուսուսի պիր սալաբնատա, սէֆիրլէր, Բօմա շէհրինին պէօյիւք բէհապիյնի, քէք չօգ Ֆրանսըզ տավէթլիլէր վէ սաիր զէվաթ հազրը պուլունարգլարը հալտէ, Բաբա հազրէթլէրի, մայէթիյլէ պիրլիքտէ մէզքիւր սալայա կէլմիշլէր տիր։ Պու սալատա, կէչէնտէ տախի եազարլըմըզ վէճնէլէ, Կասբարի, Բինալտինէ, Լիւսոն, Անտրիէօ վէ Օկիր նամ եպիսկոպոսլարըն գարտինալըղա թէրֆիլէրի մէրասիմի մախսուսէսի, եանի իթաաթ, եէմին, էլ էօրմէք, գըրմըզը շարգալարըն գօնմասը վէ ողջոյն մէրասիմի իճրա իտիլտիքտէն սոնրա, Բաբա հազրէթլէրի, պիլճիւմլէ գարտինալլար իլէ պէրապէր, Գօնսիսթուար սալասընա չէքիլմիշ, վէ օրատա պիր իճթիմա տահա վուգու պուլարագ, պիր չօգ եպիսկոպոսլարըն թագտիսինէ վէ եէնի գարտինալլարա թախսիս օլունաճագ իւնվանլարա տաիր գարարլար վէրիլմիշ տիր։

Պու տէֆա գարտինալլըղա թէրֆի օլունանլարտան իքիսի, եանի Ռէյմս սէրբիսգօբսը Մօնս. Լիւսոն վէ Մարսիլիա էբիսգօբսը Մօնս. Անտրիէօ Ֆրանսըզ ոլուպ, պունլարըն իսիմլէրի տէ, քէնտի ֆազիլէթլէրի վէ տիրայէթլէրիյլէ մասրուֆ օլան բէք չօգ Ֆրանսըզ գարտինալլարընա իլավէ օլունաճագ տըր։ Եալընըզ չըգան սոն ասրտան պահս իթտիկիմիզ հալտէ, նիյէ Ֆրանսըզ մէշհուր բուհանիլէր գարտինալ օլմուշլար, վէ Ֆրանսայա վէ Բիլիսէյէ շէրէֆ կէթիրմիշլէր տիր։

Օն տօգուզինճը ասրրտա Ֆրանսըզ եպիսկոպոսլարը իյինտէ, գարտինալ Պոսսըն իսմի՝ պէօյիւք պիր մէվգի թութմուշ տըր։ Թէվարիխի բուհանիյէտէ հէման եէկեանէ օլմագ իւզրէ, միւսմիլէյէ հագգընտա բիվայէթ օլունուր քի, Շարթր եպիսկոպոսը Մօնս. Գլօզէլ, տահա հէնուզ բահիպ թագտիս օլունմըշ օլան պուբուհանինին էվսաֆ վէ ֆէզալիլինի թագտիր իտէրէք, էօհտէսինէ վէքեալէթ մէմուրիյէթինի ինալէ իթմէք իսթէտիկի հալտէ, բահիպի միւսմիլէյէ՝ եպիսկոպոսընի իպրամընա բաղմէն գապուլ իթմէմիշ տիր։ մամաֆիհի 5 սէնէ սոնրա մէզքիւր մէմուրիյէթէ թայինին օլունմըշ տըր։ Միւսմիլէյէ իշպու մէմուրիյէթտէ օ գատար թէմէյիւզ իթմիշ տիր քի, 33 եաշընտա իքէն, Ֆրանսանըն իքի էեալէթինի, եանի 600,000 նուֆուսը, 700 գատար ժողովրդապետութիւնը վէ 1000տէն զիեատէ բուհպանը հավի օլան Ֆրանսանըն էն պէօյիւք թեմլէրինտէն Բուաթիէ թեմինէ եպիսկոպոս թագտիս վէ թայինին գըլընմըշ տըր։ Միւսմիլէյէ եպիսկոպոս թագտիսինտէ, օլ վագըթլարտա եաշանալարճա միսլի կէօրիւլմէմիշ պիր սուրէթտէ թէքմիլ Ֆրանսասա ֆէվգէլատէ ալգընշար վուգու պուլմըշ տըր։ Իզնար օլունան իւմիտլէր պօշա կիթմէյիպ, քէնտի թեմի, — միւվէրրիխլէրտէն պիրինին եազտըղը վէճնէլէ,— պու թեմանէն տիշարը պուլունան քեաֆիֆէյի Ֆրանսըզ քիլիսէլէրի իչին զիեատար պիր մէվգի վէ նիւմունէ օլմուշ տըր։

Մէզքիւր ասրրն օրթալարընտա էվվէլա Բիւյ եպիսկոպոսը վէ մուախխարէն Լիօն արքեպիսկոպոսը օլան գարտինալ տը Պոնալտ, զաթէն մէշհուր օլան ֆամիլեա իսմինի, պիր գաթ տահա բարլաթմըշ տըր։ Լէժիսլասիօն բրիմիթիվ նամ էսէրին միւելլիֆի օլան մուհարրիրի մէշհուրըն մախսուսը պուլունան գարտինալ տը Պոնալտ՝ բէյտէրինտէն մէվրուս քէմալէթի վէ հիլմիյէթիյլէ ումումըն հիւրմէթ վէ մուհապէթինի գազանմըշ տըր։ Բիւյի եպիսկոպոսը օլտուղը զէման ֆուգարայը ֆէվգէլատէ գայբրաբղը կիպի, Լիօն արքեպիսկոպոսը օլտրղընտա տախի այնի եօլա տէվամ իթտիկինտէն, ֆէվգէլատէ սահիպը չէվգաթ ու մէրհամէթ պիր եպիսկոպոս օլմագ չէրէֆլի սրֆաթընը ալմըշ, վէ 1870 Փեւրա 25տէ վէֆաթ իթտիկինտէ, քէնտիսինին զայէթ սէվմիշ օլտուղը ֆուգարա, ճէնազէ ալայընտա հազրը պուլունարագ, պիթիւն մէրասիմ իչինտէ էն միւէսսիր մէնզարէյի պունլար թէշքիլ իթմիշլէր տիր։

Գարտինալ Բէնիէ՝ միսիօնէրլիքտէ միւքէմմէլ պիր նիւմունէ օլմուշ տըր։ Բէնտի թէրճէմէի հալինտէ տէնիսեօր քի, 1842տէ Անկուլէմ եպիսկոպոսը օլան պու բուհանինին զայրէթի օ տերէճէտէ պուլունմըշ տըր քի, հօլլարընն ուղունլըղը, միշքիլաթը վէ սըհհէթինէ միւսայիտ օլմաեան եօրկունլըգ՝ միւսմիլէյէ հէր եէրէ կիթմէքտէն ալը գօյմամըշլար տըր։

Իքինճի իմբէրաթօրլըգ տէվրինտէ, Ֆըրանսա եպիսկոպոսլարը իյինտէ էն մասրուֆ վէ մէշհուրը օլան գարտինալ տը Պոնշօզ, 1829տա Պըզանսոնտա հիւքիւմէթ ավօգաթը իքէն, քէնտի իսթբրէլէրինտէ եազտըղը վէճնէլէ, «Քրիսէտէ Ալլահա խըզմէթ իթմէք իւզրէ հէր չէյի թէրք իթմէկկի» տիւչինմիշ տիր։ 1847տէ Գարգասոն եպիսկոպոսը օլուպ, գօլէրա իլլէթի էնսասընտա, ճանըյա, թէնիյլէ էհալիսինէ քէնտիյի ֆէտա իթմիշ տիր։ 1855տէ Բուան արքեպիսկոպոսը վէ 1864տէ գարտինալ օլմուշ, վէ ուղուն միւտտէթ զարֆընտա Բաբալրդըն հուգուգընը ճէսուրանէ միւտաֆաա իյլէմիշ տիր։ 1871տէ, Բուան չէհրինէ Պիզմարգ վէ գրալ Վիլհէլմ թարաֆընտան գօնմուշ օլան վէրկիլէրին լաղվընա մուվաֆֆագ օլմուշ տըր։ Վաթիգան Մէճլիսի ումումիսինտէ տախի զայէթ մուհիմմ պիր բոլ իճրա իթմիշ տիր։

Սֆրիդանըն պէօյիւք առաքելը օլան մէշհուր գարտինալ Լավիժըրի, Ֆրանսըզ եպիսկոպոսլարընըն մէտհիյէսինէ տաիր օլան պու մուխթասար մարիմաթ սըրասընտա զիքրէ լայըգ տըր։ Միւշարիլէյինին էն մուհիմմ էսէրի՝ Բէր Պլան վէ Սէօր Պլանը նամ բահիպ վէ բահիպլէր թարիգաթընը թէէսիս իյլէմէսի տիր։ Գարտինալ Լավիժըրի՝ էսիր թիճարէթինին լաղվընա ֆէվգէլատէ չալըշմըշ վէ թարիխինի եազանլարատան պիրի՝ միշարիլէյինին թէնսիգաթճա զայէթ մահիր օլտուղընը հագգըլա պէեան իյլէմիշ տիր։

Վիլդուր, Կուսէ, Լաթիլ, Ֆուլօն, Գավրօ, վէ եազըն վագըթլարտա Կիւպէր, Լանժէնիէօ վէ Բէրօ կիպի տահա նիյէ Ֆրանսըզ գարտինալլարը օլմըշ տըր քի, պուրաճըգտա հագգլարընտա զաեէթ մուխթասար մարիմաթ վէրմէք պիլէ միւմքին տէյիլ տիր, լաքին եալընըզ քէնտի իսիմլէրի՝ պիթիւն էօմիւրլէրինի մէմլէքէթլէրինէ վէ Ֆրանսաեա ֆէտա վէ հար իթմիշ օլտուգլարընը խաթրա պըրագմաեա քեաֆի տիր։

ԽԱՐԻՃԻԷ

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ ՀԱՐՊԻԷ ՆԱԶԸՐԸՆԸՆ ՆՈԻԹԳԸ

Ինկիլթերրա հարպիէ նազրը Մ. Հոլտան, կէչէնտէ իրատ իթտիկի պիր նութգտա, հալը հազրրտա հէր թարաֆտա սուլհ վէ միւսալէմէթ արզու իտիլմէքտէ վէ թէէեիտ վէ պագասընա չալըշըլմագտա օլտուղընը, վէ միւթէմատին միլլէթլէր՝ եավաշ եավաշ հարպրն մազարրաթընը, վէ սէպէպ օլտուղը էնտիշէ վէ զարարը թագտիր իթմէկէ պաշլամըշլար իսէ տէ, թէտարիքեաթը հարպիյէնին մտթլուպ տէրէճէտէ վէ գուվվայը ասքէրիյէնին մունթազամ պիր հալտէ պուլունմամասը տա մուճիսը էնտիշէ օլտուղընը պէեան, վէ Ինկիլթերրա հիւքիւմէթի, խարճիէ նէզարէթինին թէէմինը սուլհ ու սալահ խուսուսընտաքի զայրէթլէրինի պաշա չըգարմագ իշլին, պիր հարպ ֆիքր վէ նիյէթինի պէսլէմէքսիզին, գուվվայը ասքէրիէսինի թանզիմ վէ իքմալէ մէճբուր օլտուղընը իթիատէ իյլէմիշ տիր։

ՖՐԱՆՍԱ

Ասան մէճլիսի, Դեկտ. 27տէ ագա օլունան իսթիմալընտա, պահրիէ նէզարէթինին պիւտճէսինի գապուլ իթմիշ վէ պու միւնասիպէթլէ Ֆրանսա ոճանմասընընն հալը հազրը իւզէրինէ մուհիմմ միւզաքէրաթ ճէրէեան իյլէմիշ տիր։ Պահրիէ նազրը Մ. Թոմսոն՝ իտիլէն մուախէզէլէրէ գարշը իրաս իյլէսիկի նութգընաա տէմիշ տիր քի, «Գուվվայը պահրիէմիզի մուհաֆիզա իթմէք վէ արթըրմագ՝ հէր հալտէ լազըմ օլտուղը կիպի, գապուլ իթմիշ օլտուղըմըզ բօլիթիգամըզը վէ քէնտի սէրպէսթ միւբատրմըզլա տիկէր տէվլէթլէրէ գարշը վագը օլան թէահիւտթըմըզը տախի միւտաֆաա իթմէքլիկիմիզ՝ մութլագ սուրէթտէ էլզէմ տիր։ Եէնի սէֆինէլէրին ինչաաթինտա կէրմի կէօրիւլմէյօր տէյի չիքայէթ օլունուեօր, ֆագաթ հարպ սէֆինէլէրինին ինչաաթընա նէ վագթի պաշլանըղը՝ նազարը տիգգաթա ալընմալը տըր։ 1900տէ գապուլ օլունան պահրիէ բրօժէսի՝ օ սէնէ մէվգէրի իճրայէ գօնմամըշ տըր։ Պու ինչաաթա 1901, 1902 վէ 1903տէ պաշլանմըշ տըր։ Պիր գաչ հարպ սէֆինէսինին ինչաաթը խթամ պուլուպ, ոճանմայա տախիլ օլմուշ տըր. տիկէրլէրի տէ թէճրիպպէ իսիլմէքտէ տիր։ Պունլար տա, իճապընտա, տէրհալ ոճանմայա տախիլ օլապիլիրլէր... Վագթի կէչիրմէմէլիյիզ, վէ եէնի հարպ սէֆինէլէրինին ինչաաընա թէչէպպիւս իթմէլիյիզ։ Ալմանիա, եէնի ինչաաթը պահրիէ իչին պիզտէն 50 միլեօն զիեատէ մէտարիճ իտիեօր, վէ չուրաաը պիլինմէլի քի, Ալմանիաաա կիւնտէլիքլէր՝ պուրաատան ազ տըր... Պիզզաթ Մ. տ'էթուրնէլ տէմիշ տիր քի, Լա Հէյ գօնֆէրանսը՝ թէսլիհաթըն թահտիտ թէքլիֆինի գապուլ իթմէմիշ տիր։ Ամէրիգա մէմալիքի միւճթէմիաաը հիւքիւմէթի, թէսլիհաթըն թահտինէ էվվէլճէ մէյիլի իքէն, ըէգապէթէ գարշը քէնտիսի տէ թէսլիմիյէթ կէօթէրմիշ վէ տէօրթ զըրհլընըն ինչաաընա պաշլամըշ տըր։ Ճաբանիա հիւքիւմէթի տախի ինչաաթը պահրիէ բրօժէսինի պիր արա թէրք իթմիշ օլտուղը հալտէ, եէնի էլէ ալմըշ տըր։ Պիզ տէ, պու կիտիչի թէագիպտէն կէրի տուրամայըզ վէ մուվագգաթ պիր զայրէթին քեաֆի օլտուղընը զանն իթմէք տէ պէօյիւք խէթա տրը։ Բագիպ ոճանմալարա գարշը մէվգիմիզի միւտաֆաա իտէպիլմէք իչին, մունթազամէն չալըշմալըզը, զիրա էկէր թէրէտտիւտլէ հարէսէք, ազ վագըթտա պէչինճի վէ ալթընճը տէրէճէյէ տիւչէճէյիզ։ Էկէր հէր պիր սիյագտա հարպ սէֆինէլէրտէն միւրէքքէպ ֆիլօլար թէշքիլ իթմէզ իսէք, հեանթիյեօճլարատան միւրէքքէպ պիր ոճանմայա մալիք օլուրուզ։»

Կ-ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷ

ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Սալը կիւնիւ, Ս. Ծնունդ եօրթուսը օլմագ միւնասիպէթիյլէ, բիւթպ. Կ-Բաթրիգ էֆ. հազրէթլէրի թարաֆընտան, • կիւնիւ սաաթ 5տէ, Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ մութատթան սուրէթտէ Զայնաւոր Պատարագ թագտիս օլունաճագ տըր։

Եէվմը մէզքիւրտէ տիկէր քիլիսէլէրիմիզտէ տախի մութանթան սուրէթտէ Գուճտտասը չէրիֆլէր իճրա իտիլէճէք տիր։

⁂ Մալիւմ տիւր քի, պու սէնէ Ծաղկազարդ քազարը, Կ-Բաթրիգ բիւթպ. էֆ. հազրէթլէրինին բուհպան մէալէքինէ տուխուլինին 50նճի սէնէի տէվրիյէսինին իքմալի միւնասիպէթիյլէ Յոբելեան զիյնէթի թէրթիպ իտիլմիշ իտի։ Իշպու զիյնէթէ մախսուս թէրթիպաթը իճրայէ մէճբուր օլան Արք. Սահակ Արք. Հաճեանընն

Թաղթը բիեասէթինտէ միւթէշէքքիլ Գօմիսիօն աղասը, տիւն, Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսի սալօնընտա սօն տէֆա օլարագ ադսը իֆթիխա իյլէմիշ, վէ պուխուռուստաքի միւզաքէրաթ վէ մուամէլաթընը հավի օլարագ, Գօմիսիօն քեաթիպի Գեր. Կարապետ Վ. Պատուհասեան Թարաֆընտան թանզիմ վէ գրաաթ օլընան բաբօրթօ հէյեթճէ թասվիպ օլունմըշ, վէ Գօմիսիօն բէյնիսի իլէ քեաթիպի Թարաֆընտան իմզալանարագ, նագտ վէ սաիր սուրէթլէրլէ վէրիլէն հէտիյէլէրին լիսթասըյլա տիւն, Գեր. Պատուհասեան Վ. վէ Գարտաշեան Յովհաննէս էֆ. վասրթասըյլա Կ-Բաթրիգ բիւթ. Սապպաղեան էֆ. հազրէթլէրինէ թագտիմ գելընմըշ տըր։

Միշարիլէյհ հազրէթլէրի, պու վէսիլէ իլէ գօմիսիօնըն խըտէմաթընտան մէհունուն գալարագ, թէշէքքիւրլէրինի պէեան իյլէմիշլէր տիր։

Ումում մէսարիֆտէն արթմըշ օլան 57 լիրաի օսմանի, Կ-Բաթրիգ բիւթ. էֆ. հազրէթլէրինին թէնսիպլէրի վէճիլէ, Ս. Աննա Որբանոցընա իհտա օլունաճագ, վէ մէզքիւր Որբանոց իչին եէնի պիր պինա եաբըլտըղընտա գուլլանըլաճագ տըր։

Մէզքիւր բաբօրթօնըն սուրէթիյլէ զաթէն բէյտէրբէյ զաղէթամըզտա տերճ իտիլմիշ օլան հէտիյէլէրին ումում լիսթասը պու քէրրէ թէքմիլէն նէյր օլունաճագ ադսը։

*** Տիւն, Իտարէ մէճլիսի, Կ-Բաթրիգխանէտէ ադսը իֆթիմա իտէրէք, Բաթրիգխանէյէ միւթէալիգ պագը մատէլեր հագգընտա իֆրատի միւզաքէրաթ իտիլմիշ տիր։

*** Թէէսսիւֆէն խապէր ալտըղըմըզա կէօրէ, Մէճլիսի Իտարէ ադասընտան Գերյ. Հ. Եղիա Ծ. Վ. Քիլճեանընը, Իտարէ մէճլիսի վէ Ս. Յակոբ Հոգաբարձութիւնը ադալըզընտան իսթիֆա իթմէք իւզրէ էվվէլճէ Կ-Բաթրիգ բիւթ. էֆ. հազրէթլէրինէ թագտիմ իթմիշ օլտըղը իսթիֆանամէ՝ միշարիլէյհ հազրէթլէրի թարաֆընտան գապուլ օլընմադ իսթէնիլմէմիշ իսէ մէ, միւմիլէյհին իսրարը իւզէրինէ, տիւն Իտարէ մէճլիսինճէ գապուլ օլընմըշ տըր։

Պու սուրէթլէ Իտարէ մէճլիսինտէն պիրի բուհանի վէ տիկէրի ճիմանի իքի ադա էքսիլմիշ օլուեօր։ Սօն ինթիխապաթընն նէթիճէլէրի մուճիպինճէ, Գերյ. Հ. Եղիա Ծ. Վ. Քիլճեանտան սօնրա, թէսէլսիւլ գայտէսինճէ Գերյ. Գէորգ Գերպէտ. Թէրզիպաշեան կէլիեօր։ Ավամ ադասընտան խթիֆա իթմիշ ալան Ժօզէֆ էֆ. Ազարեանտան սօնրա իսէ, Յովհաննէս պէյ Սալէքսանեան վէ Պօղոս էֆ. Շէրպէթճեան կէլիպ, իքիսի տէ միւսավի գուրա ալմըշ օլմալարըյլա, թէսավիի արա գուրասը իճրասըյլա միւմիլէյհիւմատէն պիրինին ինթիխապ վէ թայէին ի՝ իճապը մասլահաթտան պուլունմադտա տըր։

*** Ս. Յակոբ Հոգաբարձութիւնը ադասընտան էքսիլմիշ օլան բուհանի ադանընն եէրինէ, մէզքիւր Հոգաբարձութիւն Թարաֆընտան պիր միւնասիպ բուհանի պիթթէֆրիգ, Կ-Բաթրիգ էֆ. հազրէթլէրինէ հաղրէթլէրինէ իշարըյլա, Իտարէ մէճլիսինճէ թայէին գելընմասը գարարլաշտըրըլմըշ տըր։

*** Շէֆգաթ գատընլարը ճէմիյէթի Թարաֆընտան, պու կիւնլէրտէ, ճէմաաթմըզին պիր խայլի փուգտրա ֆամիլեալարընա 50շէր օգդա քէօմիւր թէվզի ի-տիլտիկի խապէր ալընմըշ տըր։ — Ս. Յ. Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ միւթէշէքքիւլ Ս. Ընանիք նամ ճէմիյէթի խայրիյէ, չըգան սէնէ կիպի, պու սէնէ տախի Պէյօղլու վէ Բանկալթիտէ սաքին ճէմաաթըմզ ֆուգարասընա քէօմիւր վէ տիկէր պագը հէվայիճի զարուրիյէ թէվզի իթմէք նիյէթինտէ պուլունմադտա օլուպ, պու-նուն իչին էրպագը համիյէթին քէսէի սախավէթլէրինէ միւրաճաաթ իտէճէք տիր։

Կէչէնլէրտէ Ս. Քրկիչ Մայր եկեղեցիմիզ Թաղ. Խորհուրդը թարաֆընտան ճիվար էրմէնի-զաթօլիք ֆուգարասընա պիրէր միգտար քէօմիւր տաղըտըլմըշ տըր։ —Պէօյլէ դըշ վէ եօրթու կիւնլէրինտէ ֆուգարանըն սէվինտիրիլմէսի՝ տինճէ վէ ինսանիյէթճէ հագրգէթէն էն զիեատէ չայեանը թագտիր պիր ֆաղիլէթ տիր։

*** Ա.ԶԳ.— Յառաջիկայ Կիրակի, 23 Դեկտ., Ս. Յակոբայ Անկեյանոցիս Մատրան մէջ առաւօտեան ժամը 5 ին (ը.թ.) Զայնաւոր Պատարագ և Հոգեհանգստեան Պաշտօն պիտի մատուցուի, ի հանգիստ հոգւոյ Զամիչեան Յարութեան։

Հոգաբարձութիւնս կը խնդրէ որ հանգուցելոյն յիշատակը յարգել ուզող ամէն ազգականներն ու բարեկամները հաճին ներկայ գտնուիլ սոյն մխիթարական արարողութեան։

(Կնիք Հոգաբարձութեան)

Բանկալթի, 21 Դեկտեմբեր 1907.

ՔԷՆԱՐԼԸԳՃԵԱՆ ՊԵՏՐՈՍ ԷՖ.ՆԻՆ ՎԷՖԱԹԸ

Թէէսսիւֆէն խապէր ալտըղըմըզա կէօրէ, միլլէթիմիզ թիւճճարը միւթէպէրէսինտէն Պետրոս էֆ. Քէնարլըգճեան, բէնչէնպիհ կիւնիւ էօյլէ թաամընտան սօնրա իսթանպօլտա Աչըր էֆ. խանընտա վագը մաղազասընա ավտէթինտէ, իւզէրինէ ֆէնալբգ կէլմիշ, վէ պիր պարտագ սու խաթմիշ իսէ տէ, սույու իչմէղտէն էվվէլ վէֆաթ իյլէմիշ տիր։ Թապիպ մուայէնէսինտէն սօնրա, ճէնազէսի՝ Պէյօղլունտա վագը խանէսինէ նագլ իտիլմիշ տիր։ Ճէնազէ ալայընընն վագթը իճրասը՝ հէնուզ մալիում տէյիլ տիր։ —Քէյֆիյէթ՝ Էվրօբատա պուլունան էվլատլարընա պիլտիրիլմիշ օլմազլէ, անլէրին վիրուսինէ պէքլէնմէքտէ տիր։

Պետրոս էֆ. Քէնարլըգճեան՝ անասըլ էնգարէլի օլուպ, միւթէէմ, միւսթագիմ վէ ամնտար պիր զաթ իսի։ Կէնճ չաղընտա Տէրիսաատէթէ կէլէրէք, ադֆիօն, թիֆթիք վէ ճէհրի թիճարէթիյլէ մէշղուլ օլմուշ, վէ քէնտի իսթիդամէթ վէ ղայրէթիյլէ իլերլէմիշ տիր։—Միւսամալէյինին իքի երքէք վէ պիր դըզ էվլատը օլուպ, անլէրին թէրպիյէսինէ ֆէվգէլատէ իհթիմամ կէօսթէրմիշ տիր։ Պուկիւն իքի երքէք էվլատը տախի թիճարէթլէ մէշղուլ օլուպ, պունլարտան Ժօզէֆ էֆ.՝ Պրատֆօրտ չէհրինտէ ֆախրի Օսմանը չէհպէնտէրլիկինէ թայէին գըլընմըշ տըր։ Գրըզ տախի՝ Էմիլ էֆ. Սապպաղեան իլէ պիր իքի սէնէ էվվէլ թէհիւլ իյլէմիշ տիր։

Էլհասըլ Պետրոս էֆ. Քէնարլըգճեան, կիւզել պիր այիլէ թէշէքիլ իթմիշ, վէ միհթէրէմ պիր բէտէր սըֆաթընա լայըգ օլուպ, ղայրը էպէտիսի զայեաթտան մասատուտ պուլունմըշ տըր։

Պինապէրին զէվճէի քէտէրտիտէսինէ վէ էվլատլարըյլա տամատը Էմիլ էֆ.յէ վէ գայընլարը Աբէլեան պիրատէր էֆէնտիլէրէ սապրը ճէմիլ վէ թէսէլլիեաթը սամէտանիյէ թէմէննի իյլէրիզ։

*** Կ-Բաթրիգ բիւթ. էֆ. հազրէթլէրի թարաֆընտան միւթէվէֆանընն այիլէյի քէտէրտիտէսինէ թաազիյէթ գարթը կէօնտէրիլմիշ տիր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Մըսըրտա նէյր օլունան Միրաթը Թիւրքիա զաղէթասը սահիպի Սէֆա պէյէ միւթէմայիլ, Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ նէզարէթի թահրիրաթը էճնէպիյէ գալէմի միւմէյիզի ֆախրի վէ նէզարէթին միւսթէշարլըգ պաշ քեաթիպի մուավինի Նուրի պէյէրէ սանիէ սանիսի վէ Պէյօղլու մէրքէզի միւտիր մուավինի սանիսի Իպրահիմ պէյէ սալիսէ բիւթպէյէրի թէվճիհ. Մամուրէթ իւլ Ազիզ իսթինաֆ մահքէմէսի ճէզա տայիրէսի բիեասէթինէ միւսթէֆի Համիտ էֆ.յէ, Մամուրէթ իւլ Ազիզ իսթ. մահքէմէսի միւտ. ումումիլիկի՝ Էրզրում իսթ. մահքէմէսի միւտ. ումումիսի Ահմէտ Սայիպ էֆ.յէ, Էրզրում իսթ. մահքէմէսի միւտ. ումումիլիկի՝ վիլայէթը մէզքիւրէ պիտ. մահքէմէսի հուգուգ տաիրէսի բէիսի Սապրի Ազմի էֆ.յէ, Էրզրում մէրքէզ պիտ. մահքէմէսի հուգուգ տաիրէսի բիեասէթի՝ Սյաբն մէրքէզ պիտ. մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի բէիսի Սալի Ուլվի էֆ.յէ, Գոնիա մէրքէզ պիտ. մահքէմէսի հուգուգ տաիրէսի բիեասէթի՝ Վան մէրքէզ պիտ. մահքէմէսի հուգուգ տաիրէսի բէիսի սապրը Ֆէյզուլլահ էֆ.յէ, Պլթլիս մէրքէզ պիտ. մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի բիեասէթի՝ Էրզրում մէրքէզ պիտ. մահքէմէսի միւտ. ումումի մուավինի Թէվֆիգ պէյէ, Էրզրում մէրքէզ պիտ. մահքէմէսի միւտ. ումումի մուավինիլիկի՝ Հէքքարի պիտ. մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի բէիսի Սապրի էֆ.յէ, Գօսօվա մահքէմէսի ֆէվգէլատէ ադալըը՝ Սէլանիք իսթ. մահքէմէսի ադասընտան Բէթրաքի էֆ.յէ, Սէլանիք իսթ. մահքէմէսի ադալըը՝ Գօսօվա մահքէմէի ֆէվգէլատէսի ադասընտան Նազարէթ Խաչէրեան էֆ.յէ թէֆվիզ։ Միւթէրճիմի սանիի հազրէթը Շէհրիեարի՝ գուբէնաի ճէնազը Բաշիչահիտէն Բաղիպ բաշա հազրէթլէրինէ մուրասա իմթիեազ, Գրէտի Լիօնէ պանգասը միւտիրի սանիսի Մ. Ժորժ Թանգրէյէ Շնճի Մէճիտի նիշանլարը, Շուրաի տէվլէթ Միւլքիէ տաիրէսի ադասընտան Զիւհտի պէյ հազրէթլէրինէ ալթուն Համիտիէ Հիճազ տէմիր եօլու, Տէրիսաատէթ Սալմանիս սէֆարէթի մայէթինէ մէմուր Լօրլէյ վաթօրը գումանտանը Մ. ֆօն Գլիճնիխէ վէ Սալման սէֆարէթինին մուշ վաթօրը գաբթանըյլա իքի վաթօրլարըն զապթան վէ թայֆասընա իֆթիխար միտալեալարը իհսան պույրուլմըշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻԷ

Տիւն, Սէլամլըգ բէյմը ալիսի Համիտիէ ճամիսինտէ իճրա պույրուլմըշ տըր։

—Տէրիսաատէթտէն մէմալիքի էճնէպիյէյէ քէբէք իխրաճը մէմուրիյէթի լազվ իտիլմիշ տիր։

—Իզմիր իլէ Էվրօբա պէյնինտէ բօսթալարըն տահա գբսսա պիր թարիգլէ նագլի հագգընտա Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ նէզարէթինէ թէպլիղաթ իճրա պույրուլմըշ տըր։

—Էվգաֆ նազըրը Թիւրխան բաշա հազրէթլէրի պիր դաչ կիւնտէն պէրու նամզաճ օլտուղընտան, լութֆէն, թարաֆը Շահանէտէն պիլ վասրթա խաթրլարը խաթիֆար պույրուլմըշ տըր։

—Սէլանիք. Տէրիսաատէթ իլթիսաղ խաթթը իշլէթմէ գումբանիասը՝ Տէրիսաատէթ իլէ Սէլանիք արասընտա իշլէտիլմէքտէ օլան տօղրու վակօնլարըն հաֆթատտա 4 տէֆաեա իպլաղը թասավվուրընտա տըր։

—Էվրօբա սէյեար գօմիսիօնճըլարը մա-

ԽԷԹԱ

ՊԷՕՑԻՒՔ ՐԱԳԻՊԷ

Մ. Բօֆէն.— Էօյլէ թաամընը պէնիմլէ իտէ՞րմիսին։

Ժէրար.— Խայր, չիւնքի էսկի պիր արգատաշըմա, էօյլէնտէ Գաֆէ Անկլէտէ պուլուշմաեա սէօզ վէրմիշիմ։ Զանն իտէրսէմ օ արգատաշըմ տա, էսկի հօվարտալըղընտան պէննիսպէ վազ կէչմիշ տիր։

— Վազ կէչտիկինէ էմինմիսին։

— Պէննիսպէ կէչմիշ օլտուղընա էմինիմ, լաքին պէնիմ իչին էմին օլ, սէվկիլի տայըմ, պէն չիմտի եէրմի իւշ եաշընտա տէյիլիմ. զէվգ վէ էյլէնճէ էօմրիւնէ արթըգ գաբըլմամ. պունունլա պէրապէր քէճա իտէրիմ։ պէնի սագըն պիեսպիւթիւն հէր չէյտէն օսանմըշ պըգմըշ եախօտ պիր Գաբուչին զանն իթմէյէսին։

— Զանն իթմէմէքլիկիմ իչին բէճա իթմէնէ իհթիեաճ եօգ տըր. զաթէն էօյլէ օլտուղընա էմինիմ։ Հաթթա Թրանսվալտան ավտէթինտէ զիեատէ հօվարտաճա եաշամալը իտին։

— Էվվէթ, պիր այ զատար հէր չէյին տատընը ալտըմ, լաքին օնտան սօնրա հէր չէյտէն օսանտըմ, նէֆրէթ իթտիմ։ Շիմտի արթըգ, էօմրիւմէ պիր սըրա գօյմագ իչին ֆըրսաթ կէօզէտիեօրում։

— Եանի էվվէնմէյէ։

— Էվվէթ, ալթը եէտի սէնէ գատար սէնին եանընտա գալըղըմտա, սէնի, զէվճէն վէ չօճուգլարըն իլէ օ գատար պախթիեար կէօրտիւմ քի, պէն տէ օ էօմրէ տախիլ օլմայը արզու իտիեօրում։

— Իյթէ, սէվկիլի եէկէնիմ, պունտա հագգըն վար տըր։ Ինսանըն հագգի մէսէրէթի՝ գարրսը, էվլատլարը, նիհայէթ ֆամիլեասը օլմագ տըր։

« Եանընտա, սէնի սէվէն մախլուգլար պուլունտրղընը պիլմէք, տիւշինմէք, իւմիտ իթմէք վէ էօմրիւն միւշքիլաթընա գաթլանարագ ուղրաշմագ խուսուսլարընտա եալընըզ օլմատըղընը հիսս իյլէմէք՝ ինսանա գուվվէթ վէրիր, վէ հաեաթտա մէնէ իհթիեաճ եօգ տըր. զաթէն էօյլէ օլտուղընա էմինիմ։ Հաթթա Թրանսվալտան ավտէթինտէ զիեատէ հօվարտաճա եաշամալը իտին։

— Էվվէթ, պիր այ զատար հէր չէյին տատընը ալտըմ, լաքին օնտան սօնրա հէր չէյտէն օսանտըմ, նէֆրէթ իթտիմ։ Շիմտի արթըգ, էօմրիւմէ պիր սըրա գօյմագ իչին ֆըրսաթ կէօզէտիեօրում։

— Եանի էվվէնմէյէ։

— Էվվէթ, ալթը եէտի սէնէ գատար սէնին եանընտա գալըղըմտա, սէնի, զէվճէն վէ չօճուգլարըն իլէ օ գատար պախթիեար կէօրտիւմ քի, պէն տէ օ էօմրէ տախիլ օլմայը արզու իտիեօրում։

— Իյթէ, սէվկիլի եէկէնիմ, պունտա հագգըն վար տըր։ Ինսանըն հագգի մէսէրէթի՝ գարրսը, էվլատլարը, նիհայէթ ֆամիլեասը օլմագ տըր։

« Եանընտա, սէնի սէվէն մախլուգլար պուլունտրղընը պիլմէք, տիւշինմէք, իւմիտ իթմէք վէ էօմրիւն միւշքիլաթընա գաթլանարագ ուղրաշմագ խուսուսլարընտա եալընըզ օլմատըղընը հիսս իյլէմէք՝ ինսանա գուվվէթ վէրիր, վէ հաեաթտա

նեղէ ալայընընն վագթը իճրասը՝ հէնուզ մալիում տէյիլ տիր։ —Քէյֆիյէթ՝ Էվրօբատա պուլունան էվլատլարընա պիլտիրիլմիշ օլմազլէ, անլէրին վիրուսինէ պէքլէնմէքտէ տիր։

Պետրոս էֆ. Քէնարլըգճեան՝ անասըլ էնգարէլի օլուպ, միւթէէմ, միւսթագիմ վէ ամնտար պիր զաթ իսի։ Կէնճ չաղընտա Տէրիսաատէթէ կէլէրէք, ադֆիօն, թիֆթիք վէ ճէհրի թիճարէթիյլէ մէշղուլ օլմուշ, վէ քէնտի իսթիդամէթ վէ ղայրէթիյլէ իլերլէմիշ տիր։—Միւսամալէյինին իքի երքէք վէ պիր դըզ էվլատը օլուպ, անլէրին թէրպիյէսինէ ֆէվգէլատէ իհթիմամ կէօսթէրմիշ տիր։ Պուկիւն իքի երքէք էվլատը տախի թիճարէթլէ մէշղուլ օլուպ, պունլարտան Ժօզէֆ էֆ.՝ Պրատֆօրտ չէհրինտէ ֆախրի Օսմանը չէհպէնտէրլիկինէ թայէին գըլընմըշ տըր։ Գրըզ տախի՝ Էմիլ էֆ. Սապպաղեան իլէ պիր իքի սէնէ էվվէլ թէհիւլ իյլէմիշ տիր։

Էլհասըլ Պետրոս էֆ. Քէնարլըգճեան, կիւզել պիր այիլէ թէշէքիլ իթմիշ, վէ միհթէրէմ պիր բէտէր սըֆաթընա լայըգ օլուպ, ղայրը էպէտիսի զայեաթտան մասատուտ պուլունմըշ տըր։

Պինապէրին զէվճէի քէտէրտիտէսինէ վէ էվլատլարըյլա տամատը Էմիլ էֆ.յէ վէ գայընլարը Աբէլեան պիրատէր էֆէնտիլէրէ սապրը ճէմիլ վէ թէսէլլիեաթը սամէտանիյէ թէմէննի իյլէրիզ։

*** Կ-Բաթրիգ բիւթ. էֆ. հազրէթլէրի թարաֆընտան միւթէվէֆանընն այիլէյի քէտէրտիտէսինէ թաազիյէթ գարթը կէօնտէրիլմիշ տիր։

Թիւլմիւշ օլմասը գապկի օլտուղը հալտէ, նի՞չին սէֆիլ վէ եա պէտապախթ օլմուշ օլսուն։

« Պէլքի տէ պու կիւն արզուսընա մուվաֆքդ պիր մէվգիտէ պուլունուեօր։

— Զանն իթմէմ, տէտի Մ. Բօֆէն, վէ թէքրար օտասընա կիտէրէք,

— Պագալըմ նիհայէթ չու մուսիգի միւէլլիֆինի էվինտէ պուլահաֆմըսըն, տէյի պէեան իյլէտի։

— Գաբուճընընն սէօյլէտիքլէրինի նօգթասըյլա սանա թէքրար իթտիմ։ Պէլքի եօլճու օլմուշ տըր։

— Տիմէք պէքլէյէճէյիզ։

— Ղալիպա։

— Շայէտ չօգ կէճիքիրսէ, Մօրպիհանտա պուլունան չու մէշհուր «Լանտ օ ժէնէ»յի զիեարէթ իթմէք իւզրէ պիզ Պրըթաներյա կիտէրիզ։ Շիւպհէսիզ քէնտիսինէ օրատան մէքթուպլար եազըլըեօր։ Ֆագաթ կէլէն մէքթուպլարընն եազըլտըղը եէր՝ ասըլ նէ՞րէսի տիր։

— Սէն-Ժանտրիւ։

— Սէն-Ժանտրի՞ւ միւ... չիւպհէսիզ քիւչիւք պիր գատապա օլմալը, վէ ժէնէ-

ռիֆէթիյէ կէթիրիլէճէք վէ եա կէօթիւ-
ռիւլէճէք օլան նիւմունէլիք էշեա, պար-
նամէ վէ գանթար թէզքիրէլերիյէ Զի-
պէֆշէյէ կէօնտէրիլիպ, իտխալինտէքի
մուամէլաթ՝ Սէլանիք վէ եա Իւսկիւպ
կէօմրիւքլէրինտէ իյֆա օլունաճագ տը-
ր։

—Թարաֆը հազրէթի Բատիշահէն՝
էֆրէնճի սէնէ պաշը միւնասիպէթիյլէ չար-
շէնպահ կիւնիւ Էվրօբա հիւքմտարլարը-
տան եէնի տուամը գապալ իթմիշ օլան-
լարա թէպրիք թէլէկրաֆնամէլերի քէշի-
մէ պույրուլմուշ վէ հիւքմտարանը միւ-
շարիլէյհիւմ ճանիպինտէն պա թէլէկրաֆ
արզը թէշէքքիւրաթ իտիլմիշ տիր։

—Եէվմը մէզքիւրտէ Սատրազամ վէ
Խարիճիէ նազրը բաշալար հազարաթլյա
տիկէր վիւքելա վէ րիճալը քիրամ հազ-
բաթնտան պազըլարը, Սէնէ պաշը միւ-
նասիպէթիյլէ, էճնէպի սէֆարէթխանէլէ-
րինէ գարթ տը վիզիթլէրինի կէօնտէր-
միշլէր տիր։

—Օ կիճէ սէֆարէթխանէլերտէ զիեա-
ֆէթլեր՝ վերիլմիշ տիր։

—Թարաֆը հազրէթի Շէհրիեարիէն
Սիվաս վալիսի Ռէշիտ Աքիֆ բաշա հազ-
բէթլերինէ, խըտէմաթը հասէնէսինէ վէ
լիեազաթ ու էհլիյէթինէ պինաէն մահ-
զուզիյէթի սէնիյէնին թէպլիղինէ իրատէ
պույրուլմը տը։

—Հէրէքէ ֆապրիգայը Հիւմայունը մա-
մուլաթընն սաթըշը իշին, Սիրքէճիէ
վաթոր իսկէլէսի եագընընտա տախի պիր
շիւպէ թէէսսիս օլունաճագ տը։

—Պիթլիսատ պիր նիւմունէ չիֆթլիկի
թէէսսիս օլունաճագ տը։

—Միւթէվէֆա Միւսիւրիւս բաշանը
Լօնտրատա իճրա օլունան ճէնազէ մէրա-
սիմինտէ, իքինճի խասսա սիւարի ալայը-
տան 100 նէֆէր՝ պիր եիւզ պաշընը գօ-
մանտասը ալթընտա օլտուղը հալտէ, հա-
զրը պուլունմըշլար տը։ Ճէնազէ, մէրա-
սիմի ֆէվգէլատէ իլէ, մումլար իլէ թէն-
վիր իտիլմիշ օլան Ռում քիլիսէսինէ նազլ
իտիլմիշ վէ իւզէրինէ միւքելլէֆ գուրօ-
նալար վազ օլունմըշ տը։ Ճէնազէտէ,
սէֆարէթի Սէնիէ միւսթէշարը Ապտ իւլ
Հագ պէյ հազրէթլերիյլէ իքինճի քեսթիպ
Ապտ իւլ Հագ Հիւսէյին պէյ վէ Մօրէլ պէյ
հազրը պուլունմըշլար տը։ Գրալ Էտվարտ
Թարաֆընտան Լօրտ Զէմպէրլէն, բրէնս
վէ բրէնսէս տը Կալ նամընա Մ. Գարին-
կոթը հազրը պուլունտրգլարը կիպի,
սաիր Ինկիլիզ սարլատէկեանը տախի
Թարաֆլարընտան վէքիլլէր կէօնտէրմիշ-
լէր տիր։ Էճնէպի սէֆիրլերիյլէ սէֆարաթ
մասլահաթկիւզարլարը, վէ էրքեանը մէ-
մուրիյնի իլէ թէպաայը Շահանէ միւթէ-
պէրանը վէ զէվաթը սաիրէ տախի հազրը
պուլունմըշլար տը։ Միւշարիլէյհ Ապտ
իւլ Հագ Համիտ պէյ իլէ Հիւսէյին վէ
Մօրէլ պէյլէր թարաֆընտան գուրօնալար
կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Իզմիրտէ չըգան Նէա Իզմիրնի նամ
բուամա զազէթանընն սահիպի իմթիեազը
վէֆաթ իթմէքլէ, ալէլ ուսուլ վէրէսէսի-
նէ ինթիգալ իտէն մէզքիւր զազէթանընն՝
Բաբազօղլու Անասթաշ էֆ.նէն մէսուլի-
յէթի ալթընտա տէվամը ինթիշարընա
բուխսաթ վերիլմիշ տիր։

—Անատօլը տէմիր եօլլարը շիրքէթի
հիսէտարլարը, ալաֆ. Դեկտ. 30տա,
Պէրլինտէ ագտը իճթիմա իտէրէք, պուն-
տա, մէզքիւր շիրքէթ մէմուրլարը իշին
պիր թէգայիւտ սանտրզը թէէսսիսի թէք-
լիֆի գապալ օլունմըշ տը։ Պու սան-
տրզ՝ 1908 Ցունվար 1տէն իթիպարէն իշ
պաշլամըշ տը։ Քեսաֆքէյի մէմուրլարը-
ն մաաշընտան 100տէ 5ի ալըգօնաճագ, վէ
10 սէնէ չալըշան մէմուրիյնին թէգաիւտ
հագգը օլարագ, 100տէ 30ընը վէ 10 սէ-
նէտէն զիեատէ չալըշանլար՝ մաաշլարընն
իքի սիւլիւսիւնիւ ալաճագ տը։ Ֆագաթ
մաաշընն սէնէլիք միգտարը 300 լիրայը
կէշմէկէճէք տիր։ Ալթմըշ եաշընտա օլան
մէմուրլար, իգթիտարսըզ օլմասալար պի-
լէ, արզու իտէրլէրրոտ, թէգաիւտ իտիլէ-
ճէքլէր տիր։ Վէֆաթ իտէն մէմուրլարընն
տուլ զէվճէլէրինէ՝մաաշլարընն 100տէ 30ը
վէ էկէր եվլատլարը վար իսէ, եվլատ-
լարը 18 եաշընա կէլէնէ գատար 100տէ
35ի վերիլէճէք տիր։

—Սարրաֆ Ցակոբ Այճեան էֆ.նին՝
Թիւճարատան Ապտ իւլ Մէսիհ Գազազեան
էֆ.տէն ալաճաղը օլմասընտան տօլայը ի-
գամէ իյլէտիկի տավա՝ չարշէնպահ կիւ-
նիւ Տէրիսաատէթ Խթինաֆը ճիւնհա
մահքէմէսինտէ բույուրէթ իտիլմէքլէ, Այ-
ճեան էֆ.նին իտտասը պիէսաս վէ սըրֆ
իֆթիրատան իպարէթ օլտուղը թէպէյեիւն
իթմէքլէ, միւմայիլէյհ Գազազեան էֆ.նին
պէրաէթինէ գարար վերիլմիշ տիր։

—Դեկտ. 18տէն իթիպարէն Գարատէ-
նիզին Ռուսիա սէվահիլինտէն կէլէն վէ
տէրունինտէ հաճիլէր պուրունմասան սէ-
ֆինէլերին՝ Գավազ թէհաֆֆիզխանէսին-
տէ մուայէնէի թըպպիեյէ թապի օլմա-
սընա, վէ էկէր պու սէֆինէլերտէ գօլէրա
վուգուաթը եախօտ շիւպհէլի պիր խաս-
թալըգ զուհուր իթմիշ իսէ, սէֆինէլերին
տէրհալ Սինօպա կէօնտէրիլիպ, գարան-
թինայա թապի թութուլմասընա վէ օրա-
տա խասթալարը տիշարը չըգարըլմասը-
նա, վէ Գարատէնիզին Ռուսիա սէվահի-
լինտէն Մանասթըր-աղը թէհաֆֆիզ-
խանէսինէ վասլ օլան սէֆինէլէր եօլճու-
լարընը ահվալը սըհհիյէսի մէմուրնիյէթ-
պախշ օլտուղընտա, եօլլարընա տէվամ
իթմէսինէ վէ պունտան պաշգա վաքօր-
լարը նէ գատար եօլճը ալապիլէճէկինին
թէտգիգ իտիլմէսինէ՝ Մէճլիսի Սըհհիյէճ
գարար վերիլմիշ տիր։

—Գալաթատա Գարաքէօյտէ, սար-
բաֆ Գավատաս վէ շիւրէքասընը, Իս-
թանպօլտա Ֆինճանճըլար-Լօգուչընտա
Շարգ չարշըսընտա վէ Սագըլտա տէ-
րի թիճարէթիյլէ մէշղուլ օլան Գալա-
կիրօ պիրատէրլերին, վէ Ժիրայր էֆ.Ար-
զումանընն իֆլասլարընա հիւքմ օլունմուշ
տը։

—Կէչէն սապահ, Գալաթատա սար-
բաֆլըգ վէ կէօմրէք, չօրապ, մէնտիլ վէ
սաիրէ թիճարէթի իտէն Անթիբանընն տիւ-
քեանընա, ուզուն պօյը, մուշամմա կի-
յինմիշ պիր ատէմ կէլիպ, Անթիբա՝ տի-
կէր պիր միւշթէրիյէ բարա թէպտիլիյլէ
մէշղուլ իքէն, տիւքքեանընն ուշաղընտան
չօրապ սաթընն ալմըշ, վէ պիր լիրա պօղ-
տուրմըշ. պատէհու 37 Ն.լը պիր կէօմրէք
իսթէմէքլէ, ուշագ՝ կէօմրէյի էնտիրմէք
իչին մէրտիվէն իլէ եօգաբը չըղտըղընտա,
մէրգում՝ 1000 մէճիտիյէի հավի պիր թօր-
պայը աչըրմըշ վէ չօրապ իլէ էլինտէքի 10
ատէտ թուզը ուսկումրը պալըզընը պրա-
գըպ սավուշմըշ տը։

—Էվվէլքի կիճէ վէ տիւն չէհրիմիզէ
խաֆիֆճէ գար եաղմըշ տը։

—Թէէսսիւֆքէն իշիթիկիմիզէ կէօրէ,
Պէպէքտէ Ֆրանսըզ բահիպէլերի գըշլար
մէքթէպլինտէ, 16-17 եաշլարընտա Մարի
Անթօնիէթթի իսմինտէ պիր գըզ, կէչէն
կիճէ ասգը պիր լամպայը սէօնտիւրիւրքէն,
նասրլսա լամպա տէվրիլմիշ վէ մէզպուրէ-
նին էլպիսէսի թութուշուպ հէր նէ գա-
տար սէօնտիւրիւլմէսինէ չալըշըլմըշ իսէ
տէ, մէզպուրէ, ալտընը եարէլէրին թէ-
էսսիրիյլէ վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Նէֆսի Պալրքէսիրտէ Դեկտ.ին 13.
իւնճիւ կիճէսի զէլզէլէ հիսս օլունմուշ ի-
սէ տէ, պիր կէօնա զարար օլմամըշ տը։

—Կէչէն Ցուլիտէ Պէօյիւք-ատատա
իսկէլէ ճիվարընտա գարբուզ եէմէքտէ ի-
քէն, գաբուզընն իւզէրինէ թուզ աթմա-
սընտան տօլայը հիտտէթլէնէրէք Սօթիրիյի
ճէրհ վէ գաթլ իթմիշ օլան Տիմիթրինին՝
15 սէնէ քիւրէկէ գօնուլմասընա Մահքէ-
մէի Ճինայէթտէ գարար վերիլմիշ տիր։

—Սօն կիւնլէրտէ Գարատէնիզտէ չիտ-
տէթլի ֆուրթունալար իճրան հիւքմ իթ-
միշ տիր։

—Շիլէ ճիվարընտա Ակօվա աչըզընտա
պիր կէմինին արմալարը բարչալանմըշ օ-
լարագ, 6—7 գուլաճ սուտա վէ տէմիր
իւզէրինտէ չալգանմագտա օլտուղը, վէ
թայֆասը իսէ, կէմինին իչինտէ օլուպ,
ֆագաթ խարիճտէն եարտըմ իտիլէմէտիկի՝
տիւն մահէլլինտէն թէլէկրաֆլա պիլտի-
րիլմիշ տիր։

—Օտէսատան 2000 հաճի ալմըշ օլան
Կրիկօրի Մարգ նամ Ռուս վաքօրընն
Ճիտտէ եագընլարընտա գազազէտէ օլ-
տուղը, ֆագաթ Ճիտտէսէն կէօնտէրիլէն
վաքօրլար իլէ, վաքօրտաքիլէր գուրթա-
ըրըմըշ իսէ տէ, վաքօրրն էլան թէէլիքէլի
պիր հալտէ պուլունտըղը՝ թէլէկրաֆլա
պիլտիրիլմիշ տիր։

ՕՍՄԱՆԼԸ ՊԱՆԳԱՍԸ

ԻԼԱՆԼԱՐԸ

Ցունվար 1|14տէ վատէսի հրլուլ իտէն
23 Ն.լը գուբօնընն, Գալաթատա Օսմանլը
պանգասը կիչէլերինտէ, բազարտան մաա-
տա հէր կիւն, էօյլէտէն էվվէլ սաաթ
10տան ալաֆ. սաաթ 2 պչ.ա գատար, վէ
ճումա կիւնլերի սաաթ 10տան էօյլէնէ
գատար թէէտիյէ օլունաճաղը՝ 1896 սէ-
նէսի 100տէ 5 ֆայիզլի Իսթիգրազ թահ-
վիլաթը Օսմանիյէ համիլլերինէ իլան օ-
լունուր։

Նումէրօլը պօրտրօլարըյլա պիրլիքտէ
պուլունաճագ օլան գուբօնլարա պէտէլ
իթասը թարիխինտէն 10 կիւն սոնրա, Գա-
լաթատա Օսմանլը պանգասը սանտրըլընա
թագտիմ իտիլտիկինտէ թէէտիյէ օլունմագ
իւզրէ համիլլերինէ պիր մագպուզ վերի-
լէճէք տիր։

Տէրիսաատէթ, 2 Ցնվ. 1908

* * *

Կէչէն 1902 Ցունվարընտա վատէսի խի-
թամ պուլան 100տէ 5 ֆայիզլի Օսմանլը
կէօմրիւք թահվիլաթընն 31 Ն.լը գու-
բօնընն պէտէլի թահսիլ օլունմագ իւզրէ
1908 ալաֆ. Ցունվար 13է գատար իպ-
րազ օլունմատըղը թագտիրտէ հիւքմսիզ
ատտ օլունաճաղը՝ թահվիլաթը մէզքիւրէ
համիլլերինէ իլան օլունուր։

* * * 1896 սէնէսի 100տէ 5 ֆայիզլի
Օսմանլը թահվիլաթընն 1902 Ցունվար-
տա վատէսի խիթամ պուլան 11 Ն.լը
գուբօնը, 1908 ալաֆ. Ցունվար 13է գա-
տար պէտէլի թահսիլ օլունմագ իւզրէ
իպրազ օլունմատըղը թագտիրտէ հիւքմ-
սիզ ատտ օլունաճագ տը։

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

	Ղ.	Բր.
Թէվֆիտ իտիլմիշ էսհ. ուս.	103	18
Ռումէլի չըմէնտրֆէրի Ֆր.	164	12—
Օսմ. Սիկրթ. չիրքէթի Լ. Օ.	4	15
Տէրիս. Թրամվայ գուբ.	8	55
» » Թահվ ֆր.	465	
Ըէժի	19	10
Տէրիսաատէթ Ըրիթըմ	426	
Տէրգօղ	321	
Անատօլը չըմէնտրֆէրի գուբ.	16	20
» » Թահ.	505	

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

	Ղ.	Բր.
Օսմ. լիրասը 100 ղ.տան	107	38
Պէհաղ մէճիտիյէ ֆարգը	99	20
Մէթալիք	91	20
Ֆրանսըզ ալթունը	87	9
Ինկիլիզ լիրասը	110	1
Գըրմից	50	
Բոուպլի քեաղրա	8	73

Սահիպը իսթիեազ վէ մէսուլը զազէթա
ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՑԵԱՆ

ԻՏԱՐԷԽԱՆԷ
Պէյօղլունցա, Թազսիմ ճաաստէսիճեռ Ն. 65

յէ եագընն պուլունմալը։

— Գապիլ տիր։

— Իմտի օն պէշ՝ կիւնէ գատար Սէն-
Ժանտրիւյէ կիտէրիզ։ Ավօգաթլարընն միւշ-
թէրիլէրի՝ վէքիլլէրինին սէյեահաթընա
մանի օլմազլար, տէյիլ մի։

— Պիլաքիս ավօգաթլարընն պօշ վագ-
թը չօգ օլուր։

« Էյի խաթրըմա կէլտի... չիմտի պէն
Սէն-Լազար հապսխանէսինի քէնտիմէ պաշ-
լըճա իշ եէրի իթտիկիմի սանա սէօյլէ-
մէտիմ։

— Խայր, պանա պէօյլէ պիր շէյ սէօյ-
լէմէտին։ Օրատա եախօտ պաշգա մահէլլ-
տէ օլան միւշթէրիլէր՝ պէօյիւք պիր շէյ
տէյմէզլէր։

« Սէն-Լազար հապսխանէսինտէ մէշ-
հուր պիր տավա պուլունապիլիր մի։

— Շիմտիքի հալտէ պէնիմ իչին մէշհուր
տավալար պուլունամազ։ Պանա թէսլիմ
օլունան տավալար՝ բօլիսին ճէզա գըս-
մընա այիտ տիր։ Պունունլա պէրապէր
պէն՝ պունա տա մէմնունում։ Ագրապամ-
տան օլան վէ իքի իւշ այտան պէրու գա-
տընլար հապսխանէսինին խասթախանէ-
սինտէ միւսթախտէմ պուլունան պիր կէնճ
թըպպ չակիրտինին վասթասըյլա օրաեա
կիրտիմ։

« Պիր գատընընն տավասընա մուվաֆ-
ֆագըյէթլէ վէքեալէթ իթմէքլէ, մահ-
քէմէճէ պէրաէթինէ գարար վերտիրտիմ։

« Պու կիւն, էօյլէտէն սոնրա, պիր
տիկէր գատըն իչին չաղրըլմըշըմ։

— Էյի եա, էյի եա, պու պիր մու-
գատէմէ տիր։ Պու սուրէթլէ ահվալը ա-
լէմի միւթալէա իթմէքլէ, պիր կիւն, խա-
մինի՝ տավա վէքիլլերի սըրասընտա գայտ
իթտիրէճէք եէրէ, մուհարրիրլէր սըրասը-
նա կէչիրիրսին քի, տահա զիեատէ ագըլ-
լըլըգ տը։

— Զաթէն պէն տէ պունուն իչին պու
եօլա սիւլուք իթտիմ։ Պունտան պաշգա
ահվալը ալէմէ վագըֆ օլմադ վէ թէէս-
սիրաթըմը քեաղրտ իւզէրինտէ եաղմագ՝
ավօգաթլըղա մանի օլմազ, վէ ավօգաթ-
լըգ մէսլէքիմ տէ, պունուն իչին պանա
խայլի պօշ վագրթ պրագըր։

« Սէն-Լազար հապսխանէսի վէ խաս-
թախանէսինին պէնճէ էհէմմիյէթի չու տը
քի, թէգիգաթ վէ թահգըգաթա պիր
չօգ սէպէպլէր պուլունուեօր։

« Շիմտիտէն բէք չօգ թարաֆընը զի-
եարէթ իթտիմ. ֆըրսաթ զուհուր իթտիք-
ճէ տիկէր ճիհէթլերինի տէ զիեարէթ ի-
տէճէյիմ։

« Սէֆալէթի ինսանիյէ... օրատա կէօ-
բիւլտիւկիւ գատար հիչ պիր եէրտէ կէօ-
բիւլէմէզ։

Մ. Բօֆէն, ումուզլարընը չէքերէք,

— Սէն պէնիմլէ գալսա իտին, տահա
էյի իտէր իտին. սէնի էվլէնտիրիր իտիմ,
վէ հէր ճիհէթլէ բահաթ վէ կէնիշճէ եա-
շարտըն։ Տօղրուսու պէն տայիմի սուրէթ-
տէ Բարիզտէ գալամամ, տէտի։

— Պէնճէ Բարիզի գատընլարընն ճա-
զիպէլերի՝ միւսթէմլիքեաթ գատընլարընն
էն տիլպէրլերինտէն տէ զիեատէ տիր։

— Օ հալտէ սէն պուրատա գալ, ֆա-
գաթ պէն սատրգ պիր զէվճ գալմագ իւզ-
րէ, ֆամիլեամըն նէզտինէ ավտէթ իթմէք
իսթէրիմ։

Ժէրար չաբգասընը ալարագ,

— Պէն կիտիեօրում... պու ագշամ
թէքրար պուլուշուրուզ, տէտի։

Տայը վէ եէկէնին մուֆարագաթընտան
չէնտ տագրգա սոնրա, Ժէրար տը Լանգ-
րէյ՝ քէնտիսինի օրաեա կէթիրմիշ օլան
Գագանպուանընն արաստասընա բաքիպէն,
էօյլէյի պէշ տագրգա կէչերէք։ Դաֆէ
Անկլէյէ վասլ օլաու։ Էտկար Սէրժի՝ էվ-
վէլճէ կէլմիշ օլմաղլէ, տօսթունա պէք-
լէմէքտէ իտի։

Պունլար եէմէք եէտիքլերի էնատէ,
պուլվարտան կէչիպ տէօնէնլերի կէօրէպիլ-
մէք իչին, պիր բէնչիրէ եանընտա օթուր-
տուլար, վէ թաամ իտէրէք, պիր չօգ
չէյլեր իւզերինէ, մէսէլա վագթիյլէ կէ-
չիրտիքլերի ճահիլանէ էօմուրլերի, Բարի-
զին եէնի վէ էսկի վէ ազ չօգ ֆահշի-
եաթ ալէմինտէ պուլունան գարբլարը,
էվլի եախօտ պէքեար արգատաշլար իւ-
զերինէ կէօրիւշտիքլերի կիպի, իչտէն,
կիւճտէն վէ էվլէնմէքտէն տախի պահ
իթտիրլեր։ Էտկար Սէրժի, քէնտիսի օ-
թուզ պէշ եաշընտա օլտուղը հալտէ, տր-
թըզ Բարիզ էօմրիւնտէն օսանմըշ, վէ է-
կէր պէօյիւք պիր սէրվէթի, մէսէլա պիր
միլեօն ֆրանգը պուլունսա վէ եախօտ
քէնտիսինէ օ միգտարտա ճիհազ վերէն
պիր գըզ պուլսա, էվլէնմէք իսթէտիկինի
պէեան իթտի։

(Տիվամ)